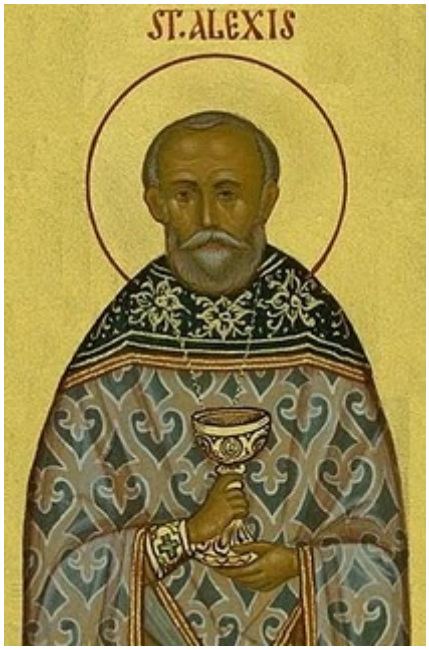
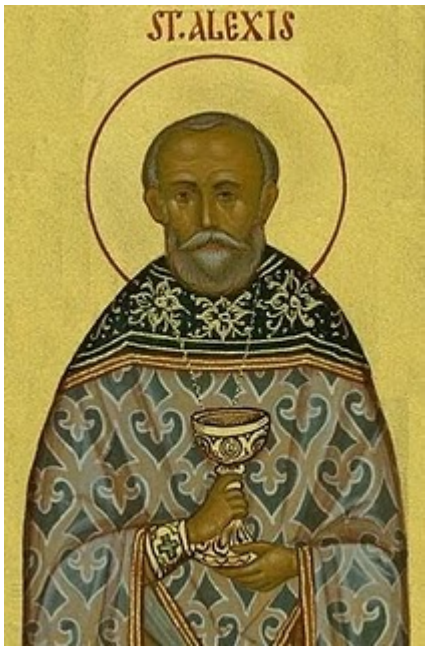
7 Μαΐου 2026

Ο Άγιος Αλέξιος Τοθ· ο Υπερασπιστής της Ορθοδόξου Πίστεως

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Ο Άγιος Αλέξιος, ο Υπερασπιστής της Ορθοδόξου πίστεως, γεννήθηκε στην Αυστροουγγαρία στις 18 Μαρτίου του 1854 από μία φτωχή οικογένεια Καρπαθορώσων. Όπως πολλές άλλες οικογένειες στην Αυστροουγγρική αυτοκρατορία, η οικογένεια του Αλεξίου Τοθ ήταν αρχικά συνδεδεμένη με τους Ουνίτες. Ο πατέρας και ο αδελφός του Αλεξίου ήταν «ιερείς» και ο θείος του ήταν

«Επίσκοπος» των Ουνιτών. Έλαβε εξαιρετική μόρφωση και έμαθε πολλές γλώσσες (καρπαθορωσικά, ουγγρικά, ρωσικά, γερμανικά, λατινικά και ελληνικά μόνο για ανάγνωση). Νυμφεύθηκε τη Ροζαλί Μιχάλιτς, θυγατέρα ενός Ουνίτη «ιερέως», και χειροτονήθηκε «πρεσβύτερος» στις 18 Απριλίου 1878. Η γυναίκα του πέθανε σύντομα και μετά από λίγο και το μονάκριβο παιδί του. Ο Αλέξιος άντεξε τις δοκιμασίες αυτές με την υπομονή του Ιώβ.

Τον Μάιο του 1897 ο Αλέξιος ανεδείχθη γραμματέας του Επισκόπου Πρέσωβ και υπεύθυνος του διοικητικού τομέα της Επισκοπής. Επίσης, του ανατέθηκε η διεύθυνση ενός ορφανοτροφείου. Στο σεμινάριο του Πρέσωβ ο Αλέξιος Τοθ δίδαξε εκκλησιαστική ιστορία και κανονικό δίκαιο, γνώσεις που τον βοήθησαν πάρα πολύ στη μετέπειτα ζωή του στην Αμερική.

Τον Οκτώβριο του 1889 ανέλαβε ιερατικά καθήκοντα σε μία ουνιτική ενορία στη Μινεάπολη της Μινεσότας. Όμως, μέσα από διάφορες εκκλησιαστικές περιπέτειες, αποφάσισε να απευθυνθεί στον Ρώσο Ορθόδοξο Επίσκοπο Βλαδίμηρο. Στις 25 Μαρτίου του 1891, ο ιερέας Αλέξιος Τοθ και 3.614 ενορίτες του προσήλθαν στην Ορθόδοξη Εκκλησία και στην πίστη των προγόνων τους. Οι ενορίτες, θεωρώντας αυτό το γεγονός ως ένα νέο θρίαμβο της Ορθοδοξίας, αναφώνησαν με χαρά: «Δόξα Σοι, ο Θεός, για το μεγάλο Του έλεος».

Το παράδειγμα του Αγίου Αλεξίου και της ενορίας του, που επέστρεψαν στην Ορθοδοξία, ήταν ενθαρρυντικό για εκατοντάδες άλλους Ουνίτες. Ο πατήρ Αλέξιος ήταν «φως επί την λυχνίαν» και αποτελούσε φωτεινό παράδειγμα για τους πιστούς. Με το τολμηρό κήρυγμά του εξέθεσε την κακόπιστη διδασκαλία που είχε παραπλανήσει τους ανθρώπους, αλλά ήταν πολύ διακριτικός, για να μην καλλιεργήσει στο ποίμνιό του τη μισαλλοδοξία. Αναδείχθηκε κήρυκας της θεοσεβούς θεολογίας και του ορθού δόγματος και συνέγραψε αρκετά συγγράμματα για την ορθόδοξη πίστη και τον ορθόδοξο βίο.

Ο ενάρετος ιερέας, για να αντεπεξέλθει στις βιοτικές ανάγκες, ήταν αναγκασμένος να εργάζεται σε ένα φούρνο. Αν και τα χρήματά του ήταν λίγα, δεν παράλειπε να δίνει ελεημοσύνη στους φτωχούς και τους ενδεείς. Μοιραζόταν τα χρήματα με άλλους κληρικούς που ήταν σε χειρότερη κατάσταση από αυτόν και συνέφερε στην ανοικοδόμηση εκκλησιών και στην εκπαίδευση των φοιτητών Θεολογίας. Δεν ήταν ανήσυχος σχετικά με την ζωή του, για το τι θα έτρωγε και τι θα ενδυόταν. Έχοντας εμπιστοσύνη στον Κύριο ακολουθούσε την προτροπή του Ευαγγελίου: «ζητείτε δε πρώτον την βασιλείαν του Θεού και την δικαιοσύνην αυτού, και ταύτα πάντα προστεθήσεται υμίν». Με αυτό τον τρόπο υπέφερε τη θλίψη, τη συκοφαντία και τις φυσικές επιθέσεις με υπομονή και πνευματική χαρά, υπενθυμίζοντάς μας ότι «παντός δυνατοτέρα εστίν η ευσέβεια» και όπως και ο

Ιωσίας «κατευθυνόταν εν επιστροφή λαού».

Ο Άγιος Αλέξιος συνέβαλε στη δημιουργία και την επιστροφή πολλών ουνιτικών κοινοτήτων στην Ορθοδοξία. Από το 1909, χρονιά της μακαρίας κοιμήσεώς του, χιλιάδες Καρπαθορώσοι και Γαλισιανοί Ουνίτες είχαν επιστρέψει στην Ορθοδοξία. Αυτό ήταν ένα σημαντικό γεγονός στην ιστορία της ιεραποστολής στην Αμερική, το οποίο συνέβαλε καθοριστικά στην εκεί εδραίωση της Ορθοδοξίας.

Το 1907 ο Άγιος αρνήθηκε την υποψηφιότητά του για τον επισκοπικό βαθμό προτείνοντας κάποιον νεότερο για τη θέση αυτή.

Ο Άγιος Αλέξιος κοιμήθηκε ειρηνικά την Παρασκευή 7 Μαΐου 1909. Τα ιερά λείψανά του φυλάσσονται στη μονή του Αγίου Τύχωνος, στη νότια Κανάάν της Πενσυλβανίας.